

Notat

Høringssvar – Bekendtgørelse om krydsoverensstemmelse

Udkast til bekendtgørelse om krydsoverensstemmelse (KO) har været i offentlig høring fra den 1. juni 2017 til og med den 21. juni 2017.

1. Baggrund

Bekendtgørelsen skal afløse den gældende bekendtgørelse nr. 157 af 7. februar 2017 om krydsoverensstemmelse (KO-bekendtgørelsen). I bekendtgørelsen foretages en præcisering af hjemmelsgrundlaget i bilag 1, med henvisning til de seneste love og bekendtgørelser. Herudover foretages enkelte ændringer som konsekvens af ændringer i de bagvedliggende regler der udgør hjemmel til de enkelte KO-krav. Den nye bekendtgørelse træder i kraft den 1. august 2017. Den nugældende bekendtgørelse om krydsoverensstemmelse, vil dog fortsat gælde for overtrædelser begået fra 10. februar 2017 til og med 31. juli 2017.

Bekendtgørelsen har været sendt i offentlig høring hos en bred kreds af foreninger og organisationer. Der er i forbindelse med høringen modtaget bemærkninger fra følgende høringsspartner:

- Landbrug & Fødevarer (L&F)
- HedeDanmark A/S

Der er på baggrund af de indkomne høringssvar foretaget følgende ændringer i bekendtgørelse om krydsoverensstemmelse:

- Under krav 1.13, 1.15 og 1.16 i bekendtgørelsens bilag 1, er der tilføjet: ”, dog ikke for så vidt angår affald med et kvælstofindhold under eller lig med 0,3 kg N pr. ton”.
- Under krav 1.25 i bekendtgørelsens bilag 1, er der foretaget en præcisering af hjemmelshenvisningen, så henvisningen nu lyder: ”Lov om naturbeskyttelse, § 15, stk. 1, 1. pkt., § 15, stk. 1., 2. pkt., dog undtaget for så vidt angår udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel, og § 15 a, stk. 5, jf. lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017, for så vidt arealet er beliggende inden for Natura 2000-områder (habitatområder og fuglebeskyttelsesområder).”

2. Generelle bemærkninger

HedeDanmark bemærker:

HedeDanmark bemærker, at de i deres høringssvar til husdyrgødningsbekendtgørelsen har ønsket, at der på specifikke områder fortsat sker en differentiering mellem f.eks. biogødning (landbrugseget spildevandsslam) og husdyrgødning. HedeDanmark påpeger, at hvis der sker ændringer i udkastet til

husdyrgødningsbekendtgørelsen, efter at den har været i høring, så skal krav 1.13, 1.15 og 1.16 naturligvis være tilpasset de endelige regler fra husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens bemærkninger:

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er enige i bemærkningen fra HedeDanmark om, at krydsoverensstemmelsesbekendtgørelsens regler skal tilpasses i det omfang, der efter den offentlige høring af udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse er foretaget ændringer i de bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der er belagt med krydsoverensstemmelse. Tilretningen af krydsoverensstemmelsesbekendtgørelsen sker derfor i tæt samarbejde med Miljøstyrelsen, der har ressortansvaret for husdyrgødningsbekendtgørelsen. Miljøstyrelsen har oplyst, at der ikke, på baggrund af høringen af husdyrgødningsbekendtgørelsen, er stillet forskellige krav til affald, herunder landbrugsegnet spildevandsslam, og husdyrgødning i de bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der henvises til i krav 1.13, 1.15 og 1.16.

3. Bemærkninger til enkelte emner og bestemmelser

- 3.1. Anvendelse af affald til jordbrugsformål indarbejdes i eksisterende KO-krav
- 3.2. Krydsoverensstemmelse på husdyrefterafgrøder
- 3.3. Hjemmelshenvisningen i krav 1.25.

Ad 3.1.) Anvendelse af affald til jordbrugsformål indarbejdes i eksisterende KO-krav

L&F bemærker:

L&F bemærker, at slam blev taget ud af KO i 2015 i forbindelse med CAP-reformen, idet slamdirektivet udgik af krydsoverensstemmelse. Det undrer således L&F, at det nu - endog med en bredere formulering, der generelt regulerer "affald" - skal inddrages igen for at implementere nitratdirektivet.

L&F har noteret sig, at Miljøstyrelsen nu er af den opfattelse, at affald også er indeholdt i nitratdirektivets definition af gødning, men ønsker at sætte spørgsmålstegn ved, om tilføjelse af affald til bestemmelserne kan indeholdes i den nuværende ordlyd af nitratdirektivet. L&F henviser til nitratdirektivets 3. og 11 betragtning, der særligt fremhæver reguleringen af husdyrgødning og kvælstofholdig kunstgødning. Samtidig henviser L&F til, at der ifølge nitratdirektivets ordlyd gælder et klart proportionalitets- og nødvendighedskriterium, idet foranstaltninger skal 1) ske med henblik på opfyldelse af nitratdirektivets art. 1, (være forebyggende), og 2) være vedtaget i overensstemmelse med den i artikel 5, stk. 5 krævede fremgangsmåde, hvorefter foranstaltningerne skal være nødvendige, effektive og rentable. L&F finder ikke, at det er nødvendigt at tilføje regler om affald via nitratdirektivet med konsekvenser for KO, og at affald under alle omstændigheder ikke nødvendigvis vil indeholde kvælstof i en mængde, der berettiger til generel regulering, jf. proportionalitetsprincippet

L&F opfordrer til, at det undersøges, hvorvidt slam også er KO-belagt i de lande vi sammenligner os med.

Afslutningsvis bemærker L&F, at såfremt slam skal indgå som en del af KO-kravene 1.13, 1.15 samt 1.16, bør det i øvrigt fremgå af overskriften/kravteksten, at slam også er omfattet.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens bemærkninger:

Indledningsvist skal Landbrugs- og Fiskeristyrelsen bemærke, at Miljøstyrelsen har ressortansvaret for nitratdirektivet. Miljøstyrelsen og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har ikke fundet belæg for, at beslutningen om at lade slamdirektivet udgå af krydsoverensstemmelse samtidig skulle have indvirkning

på forpligtelserne til at pålægge anvendelsen af affald krydsoverensstemmelse som en del af nitratdirektivimplementeringen, idet slam/affald også bidrager til nitratforurening. Det bemærkes i den forbindelse, at slamdirektivet primært regulerer indholdet af tungmetaller i slam og i mindre grad næringsstofpåvirkningen, som er fokusområdet for nitratdirektivet. Det bemærkes, at selv om bestemmelserne var forblevet i slambekendtgørelsen, ville en korrekt gennemførelse af nitratdirektivet efter Miljøstyrelsens vurdering have forudsat, at affald reguleres som andre gødningstyper og dermed også omfattes af de relevante KO-krav.

Efter Miljøstyrelsens vurdering, kan betragtninger i nitratdirektivets præambel og retsprincipper for fortolkningen af direktivet ikke føre til en forståelse af nitratdirektivet, der ikke stemmer overens med ordlyden af direktivets artikler, herunder definitionen af gødning. I nitratdirektivets artikel 2, litra e, defineres gødning som ethvert stof, der indeholder en eller flere kvælstofforbindelser, og som tilføres jorden for at øge planternes vækst; det kan omfatte husdyrgødning, reststoffer fra akvakulturbrug og slam fra rensningsanlæg. Det er på denne baggrund Miljøstyrelsens vurdering, at bestemmelser om anvendelse af affald til jordbrugsformål, med henvisning til nitratdirektivets definition af gødning, skal indgå i implementeringen af nitratdirektivet. I det omfang anvendelse af affald til jordbrugsformål indgår i implementeringen af nitratdirektivet, skal det omfattes af reglerne om krydsoverensstemmelse. Det bemærkes, at anvendelsen af kvælstof fra affald allerede indgår i andre KO-belagte krav.

Miljøstyrelsen vurderer imidlertid, at det ikke er uforeneligt med nitratdirektivet at undtage gødningstyper med et meget lavt kvælstofindhold og vurderer, at der inden for rammerne af nitratdirektivet kan indsættes en bagatelgrænse i krydsoverensstemmelsesbekendtgørelsen, hvorefter alene anvendelse af affald med et kvælstofindhold på over 0,3 kg N pr. ton omfattes af KO-krav 1.13, 1.15 og 1.16.

Miljøstyrelsen har undersøgt praksis for pålæggelse af KO på anvendelsen af slam i Nederlandene og Tyskland og konkluderer, at konkrete miljøregler varierer, og derfor varierer det også, hvad der præcist er omfattet af KO. Men det kan generelt konkluderes, at regler for udbringning af gødning på skrånende arealer, vandmættede, snedækkede og frosne arealer også omfatter udbringning af spildevandsslam og er omfattet af KO i Nederlandene og Tyskland.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er enige i, at slam bør tilføjes i kravoverskrifterne for så vidt angår krav 1.13 og 1.15. Dog vil LFST anvende den bredere betegnelse "affald" i kravoverskrifterne, for at sikre at kravoverskrifterne er fuldstændigt dækkende for kravets indhold. Samtidig er styrelsen blevet opmærksom på, at der i overskriften til krav 1.13 yderligere mangler angivelse af "handelsgødning" og "bundfald", hvorfor disse også tilføjes overskriften til krav 1.13.

Ad 3.2.) Krydsoverensstemmelse på husdyrefterafgrøder

L&F bemærker:

Efterafgrøderne, der tidligere skulle etableres som følge af miljøgodkendelser, var ikke KO-belagt, og L&F betragter det som en unødvendig skærpelse at lade husdyrefterafgrøderne udgøre en del af implementeringen af nitratdirektivet, hvorved de KO-belægges.

L&F finder, at det fortsat vil være muligt at sondre mellem, hvor stor en del af eftergrøderne, der er pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder. Hvis landmanden lever op til den procentuelle andel af pligtige efterafgrøder før tillæg af eventuelt krav om husdyrefterafgrøder, bør det administrativt kunne håndteres på den måde, at KO-kravet så automatisk betragtes som opfyldt.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens bemærkninger:

I den givne situation vurderes det nødvendigt, at husdyrefterafgrøderne pålægges krydsoverensstemmelse. Formålet med husdyrefterafgrøderne er, lige som formålet med de pligtige efterafgrøder i medfør af gødskningsloven, at begrænse udvaskningen af kvælstof. Husdyrefterafgrøderne vil dermed bidrage til Danmarks opfyldelse af forpligtelserne i nitratdirektivet, og vil dermed blive underlagt krydsoverensstemmelse.

For at lette håndteringen af husdyrefterafgrødekravet, vil de nye husdyrefterafgrøder og de eksisterende pligtige efterafgrøder blive håndteret som et samlet krav om at etablere efterafgrøder på en vis andel af bedriftens efterafgrødegrundareal.

Da de eksisterende pligtige efterafgrøder efter gødskningsloven indgår som en del af nitrathandlingsprogrammet, forudsætter en samlet håndtering af de to efterafgrødekrav, at husdyrefterafgrødekravet også indgår som en gennemførelse af nitratdirektivet, og dermed underlægges krydsoverensstemmelse. Som kontrollen af de pligtige efterafgrøder fungerer i dag, får jordbruger en reduktion i bedriftens kvote, hvis der ikke er udlagt nok efterafgrøder. Hvis landbruger overskrider den reducerede kvote kan det ende i en overgødsknings sag, der er omfattet af krydsoverensstemmelse.

At husdyrefterafgrøderne håndteres samlet med de pligtige efterafgrøder, betyder også at ordningen omfattes af samme fleksibilitet (f.eks. handel), som er gældende for de pligtige efterafgrøder.

Ovenstående fremgår tilsvarende af lovbemærkningerne til den ændring af husdyrbrugloven, der blev vedtaget i februar 2017 og af Miljø- og Fødevareministeriets besvarelse af 30. januar 2017 af spørgsmål 14 i forbindelse med lovens behandling (lovforslag L 144).

Ad 3.3.) Hjemmelshenvisningen i krav 1.25

L&F bemærker:

L&F gør opmærksom på, at det ville være hensigtsmæssigt at præcisere hjemmelshenvisningen i krav 1.25, da det forekommer uklart, hvad 1.-3.- led i NBL § 15, stk. 1, 2. pkt. omfatter.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsens bemærkninger:

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er enig, og præciserer derfor hjemmelshenvisningen således: *”Lov om naturbeskyttelse, § 15, stk. 1, 1. pkt., § 15, stk. 1., 2. pkt., dog undtaget for så vidt angår udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel, og § 15 a, stk. 5, jf. lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017, for så vidt arealet er beliggende inden for Natura 2000-områder (habitatområder og fuglebeskyttelsesområder).” Med præciseringen foretages der i øvrigt ikke materielle ændringer i krav 1.25.*